

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kruno temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kruno, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Cesarska vlada na Dunaju.

Dunajska vlada, cesarsko uradno ministrstvo, se je v državnem zboru izrazilo na ta način, da je po dolžnosti odločeno, braniti gospodarske koristi Cislitvanije kakor nedotakljivega dela monarhije ob sklepanju carinske zveze z Ogrsko in trgovinskih pogodb z inozemstvom. Izjava ministrskega predsednika Körberja je bila strogo stvarna; lahko se razpravlja o tem, je li bolj primerno, narodnostne razmere zapostavljati in ljudsko-gospodarske koristi zastopati, zlasti še, ker so Slovani sami med seboj o tem nedini, ker se potegujejo eni za državno pravno samostojnost iz vzroka ekonomske blaginje, drugi pa za ekonomsko blaginjo, t. j. gospodarsko z namenom, da si s to zadobe državno neodvisnost v okviru monarhije. To dejstvo sicer nima posebne važnosti, in to vsled brezglave notranje slovanske politike; gotovo pa je, da dunajska vlada z govorom svojega šeta izraža nadaljevanje zakonodajstva za splošno blaginjo s pomočjo ureditve državnega gospodarstva v proračunu, z zgradbi prekopov in železnic in da hoče zadovoljiti razne mrmraje in uporne stranke s zavarovanjem delavcev in preosnovno tiskovnega zakona. Jezikovno vprašanje kakor tudi versko, posebno z ozirom na naseljevanje duhovniških redov odrija vlada iz državne zbornice in pripravlja tla za ugoden sprejem avstro-ogrske nagodbe ter si stavi trdno stališče za razprave in sklenitev trgovinskih pogodb z inozemstvom.

Vse to bi bilo prav lepo, da se vedno in vedno ne ponavlja grdo dejstvo, da namreč iz

Budimpešte in Berolina hočejo udušiti vsak samostojen čut in vsako samostojno gibanje dunajske vlade. Na celi črti hujskajo in rujejo zoper predstojnika dunajske vlade, dasi nima niti Szell niti Bülow povoda nasprotovati lojalni izjavi ministrskega predsednika Körberja. Saj on je uradniški minister in nikakšen prijatelj Slovanov, temveč na glasu našega nasprotnika; vseeno pa Slované lahko zadovolji v nekoliko to, da je dunajska vlada po svojem načelniku imela enkrat pogum kot cesarsko ministrstvo braniti koristi avstrijske monarhije, — ki je vendar še vedno velesila — ter imela priliko spoznati, kaj se pravi avstrijski misliti, kar se Slovanom trdovratno ne dopušča. To zahteva dandanes res posebne srčnosti, podstaviti pleča napadom iz Budimpešte in Berolina.

Nemško izzivanje z načrtom carinskega tarifa je bilo izraz narodne moči in politične sile; nasprotno pa je bila izjava avstrijskega ministrskega predsednika po mnenju nemške vlade netaktna, saj so v Berolinu in Budimpešti navajeni, naše vlade niti več ne upoštevati, ter so že ogorčeni, ako si drzne besedico spregovoriti. Tu je postopala dunajska vlada s svojo „drznostjo“, namreč zastopati avstrijske koristi, solidarno s Slovani, ki so tudi toliko drzni, da se bore za svoje koristi.

Ako je Körber potolažil češko in nemško obstrukcijo, si je tudi smel drzniti, enkrat govoriti v avstrijskem smislu; saj je imel pravico in dolžnost za to, ker so že vsi avstrijski poslanci siti varuštva od ljudi, ki so že davno napravili križ čez Avstrijo.

Na čuden način pa so doslej vse avstrijske vlade padle iz ozira na zunanjo politiko, ki so hotele dvigniti ugled naše monarhije. Zato je umestno vprašanje, ali ni bila morda Körberjeva izjava labodji spev predsednika naše vlade, ki ni po godu ne berlinskim ne budimpeštanskim diplomatom, ker ne ponemčuje dovolj hitro, niti ne spravi vseh Slovanov v ječo? Ta častni odstop bi bil čisto pojmljiv, četudi bi ne bil deležen nemške hvaležnosti. Morda pa je dunajska uradniško ministrstvo imelo vendar enkrat pogum, zastopati avstrijske koristi napram Berolinu in Budimpešti z namenom, povedati narodom, v prvi vrsti slovanskim, da delitev Avstrije ne sme priti na dnevni red. V poslednjem slučaju bi bilo naši vladi le čestitati, v prvem slučaju pa bi morala odstopiti iz bojzljivosti in nezvestobe napram geslu: Austria erit in orbe ultima.

Slovaški narod — brat trpin.

Z otvoritvijo ogrskega državnega zbora je stopilo v prvič v zbornico med zastopnike ljudstva četrto slovaških poslancev, da sodelujejo pri zakonodajstvu in da zastopajo pravice svojega naroda. Gotovo ne bode odveč, ako se ozremo na kratko na delovanje Slovanov, ki so nam po jeziku in njihovi žalostni usodi krvni bratje, o katerih pa se pri nas tako redkokada kaže kakšna besedica.

S tem narodom, ki je rodil slovanstvu toliko velikih ljudi, se že zadnji čas skoro ni več računalo, zdelo se je že, da je potopljen v

LISTEK.

V spomladi — jesen.

(Na vernih duš dan mesto venca na grob milemu prijatelju, bivšemu predsedniku „Triglava“ cand. iur. I. Kolarju.)

Dolga, skoro nedogledna vrsta ljudi pre mikala se je za krsto, katero so zakrivali venci iz opojnodišečih cvetic; raz nebrega trakov v narodnih barvah so se lesketale zlate črke „Na svidenje!“

Tam zunaj, kjer kraljuje mir in tihota, polčili so krsto v grob. „Želja najljubša se ni mu spolnila, v zemlji domači da truplo leži.“

Solze so nam silile v oči, ko se je v ginljivi besedah poslavljajal tov. M. v imenu „Triglava“ od njegovega predsednika, v imenu staršev od njihovega nepozabnega sina, v imenu prijateljev od njihovega najmilejšega prijatelja, v imenu domovine od njenega gorečega rodoljuba. Zagotavljal nas je, da se ne ločimo od umrlega. „Ni umrl! Le tisti je mrtev, ki je pozabljen!“

Ne, ni umrl! Duh njegov živi med narodom svojim, živi, budi! Imena njegovega se s spoštljivostjo spominjamo prijatelji in tovariši, delovanja svojega blage in obilne sadove pa je videl roditi še za življenja.

Ob nemško-slovenski štajarski meji v Kapeli, prijazni vasi Slov. goric, je preživel dobo prve mladosti. Latinske šole je obiskoval v Mariboru. Poleg preobilne in neprebavne duševne hrane, katera se mu je ondi nudila iz raznih zaprašenih klasikov in besednjakov, le iz živ-

ljenja nikdar, zaostajalo je telo, v nežnem organizmu jela je kaliti že zgodaj bolezen, katera ga je spravila pod grudo v najlepši dobi, v 22. letu življenja. Da bi ugodil najgorkejši želji svojih roditeljev, podal se je po dovršenih gimnazijskih študijah v mariborsko bogoslovje. Pa v ozkem zidovju se ni čutil domačega, duh njegov je silil više, prirojena želja prostosti postajala je močnejša kakor svarilni jek bojzani za obstoj. Zapustil je sred zime mirno zavetje in se podal v burno visokošolsko življenje. In pred tremi meseci iztrgala ga nam je v najlepši dobi ne mila smrt.

... podrl se je v gornjeradgonskem okraju najmočnejši steber, v katerega smo stavili svoje zaupanje ter gledali v njem rešitelja našega sicer krasnega ali vendar tako daleč propalega okraja. Da smo izgubili z njim neizmerno mnogo, to vemo mi, to pa vedo tudi naši zakleti sovražniki, ki se njegove smrti huronsko veselijo... tako piše naroden kmet iz gornjeradgonskega okraja par dni po Kolarjevi smrti nekemu akademiku, pozivljajoč ga, da postavi nepozabnemu rajnemu spomenik v časopisih.

Kdor si je med našim prostim ljudstvom pridobil take simpatije, ni umrl, in vsak spomenik je odveč. Saj se vsak živo spominja tistega akademika, ki je prirejal v celnem okraju leto za letom narodne veselice, nastopal nešteto krat kot slavnostni govornik, ustanovil pevski in tamburaški zbor, podružnico sv. Cirila in Metoda št. 5, v političnih borbah, ki so ravno ondi ob meji najhujše, pa učil, vspodbujal, rotil... Cesar ni

mogel doseči ustmeno ali po zasebnih pismih, je dosegel gotovo z duhovitimi članki v časopisih in ni bilo menda številke „Domovine“, ki bi ne prinašala česa iz njegovega peresa. Sadovi tega neumornega dela pokazali so se najlepše pri letošnjih nadomestnih volitvah v okrajni zastopljutomerski.

Tudi v Gradcu je razvijal isto delavnost in živahnost. Bil je edna najboljših moči v „Triglavu“, izraz gorkih simpatij in vsestranskega zaupanja bila je njegova izvolitev predsednikom društva, in to v času, ko so si razni z smerjo in ugledom društva nezadovoljni elementi podali roke, da v znamenju „bratstva“ izpodkopljejo „Triglavu“ podlago in na njegovih razvalinah zasađe megleno zastavo reakcije...

Kjerkoli ga vidimo nastopati, povsod se pojavijo blagosolni plodovi njegovega delovanja. In zdaj, ko ga ni več med nami, zdi se nam, kakor da ga vidimo krasno cvetoče drevo, ki pa že v zgodnji spomladi rodi sadove, predno ga je strl jesenski hlad.

Ostra sapa brije danes čez grobove. Rumeno listje šumi pod koraki otožnega potnika, ki išče v dolgi nepregledni vrsti kraj, kjer so pokopani veseli upi in obilne nade. Tudi na grobu Kolarjevem so cvetke že davno zvenele. In na dan vernih duš, ko vse hiti na kraj miru, polaga vence na tesni dom dragih svojih, naj nadomeštujejo te le skromne vrstice venec svežih rož na grobu prijatelja in rodoljuba, ki si je v kljub svoji mladosti z blagimi nameni in neumornim delom postavil v srcu naroda svojega trajen spomenik.

nenasitnem mažarskem morju. Redko kedaj je došel glas o njih, a kadar je došel, je bil to krik tlačnega, krik mučenika. A od poslednjih volitev, kakor da se je vse preobrnilo. Življenje slovaško je krenilo v novi tir, dvignile so se nade in volja za delo. Da, volja za delo, to je največji pridobitek zadnjih volitev. Ne oni štirje mandati, ki si jih je slovaška narodna stranka osvojila na prvem koraku, s katerim je stopila v volilno borbo, ne, to ni glavni uspeh. To je samo znak, dokaz, da še žive, samo hipni uspeh, ki bi bil v stanu Slovakom več škodovati nego koristiti, ako bi jih omamilo, ter bi oni na lovorikah zmagovalca vtaknili meč v nožnico in mirovali. Ali temu, hvala Bogu, ni tako. Živo razpravljanje, ki se je povodom slovaških uspehov pri volitvah razvilo v slovaškem in češkem časopisu, ter mirni, trezni in resni način, s katerim se je razpravljalo, daje nam povoda, da z iskreno simpatijo spremljamo to novo gibanje, ki se kakor predhodnik lepših časov avita pod Tatrom. Kličo se: „Treba nam dela! Poslednje volitve so jasno pokazale, da niti pijača, niti denar, niti strah pred uradi niso nič delovali, nič vplivali, ker je bilo ljudstvo pripravljeno in poučeno. In zato naš sedaj čaka še le novo delo.“ „Slovanske Listy“ so pisali: „Pri zadnjih volitvah smo videli ne samo svoje uspehe, nego tudi svoje nedostatke. Teh je mnogo, a pridejo od nezadostnega dela. Celi kraji Slovaške se še nahajajo v temi. Tje prodreti s svetlo izobrazbo in vzbujanja k narodnemu življenju naj je naša naloga. Tega posla treba, da se poprimemo narodne stranke, ki so nastale pred volitvami. V vsaki večji slovaški občini se ima ustanoviti gospodarska zadruga v dosegu gospodarskega napredka. Tu imajo predavati duhovniki, učitelji in drugi izobraženci iz vseh panog gospodarskega dela.“

V to smer so krenili Slovaki. Sami priznavajo, da so ravno volitve, ali pravzaprav, da jim je dejanski nastop s čistim, narodnim slovaškim programom odkril rane na narodnem telesu. Kritično opazovati narodno življenje, ne zataje vati njegovih slabih strani, ter brez sentimentalnosti iskati načina, kako da se temu opomore, tako se je sedaj začelo delati. Vse, mlade in stare stranke, so se poprijele edne metode, a ta složen in resen način dela ne more ostati brez uspeha.

Še malo pred volitvami so vladali razni nemili razpori med slovaškimi strankami. Ali niti ti razpori niso ostali popolnoma brez uspeha, ker je to, da so se Slovaki podali v volilno borbo, posledica teh razporov. Glasilo mlajše generacije je že od prvega početka vstalo zoper to, da bi se Slovaki ne udeležili volilne borbe, volitve niso sicer edino delo, ali ne stopiti v volilni boj, to znači korakati nazaj, uspavati narod. Na uredništva so prihajali od vseh strani dopisi, naj se preneha že enkrat z odmorom in se začne z delom. Vse to je delovalo, in stari rodoljubi v Turčianskem sv. Martinu so se odzvali splošni želji ter postavili slovaške narodne kandidate, katerih že niso postavljali od l. 1874.

Ako so prvi slovaški mandati pridobljeni tudi vsled boljših razmer, (čiste volitve) treba sedaj še le notranjega dela med narodom, da se ti mandati ohranijo in osvojé novi.

Ako je dejanski nastop deloval v prvi vrsti na Slovake, ne bo ostal brez vpeha niti na njihovo razmerje napram Mažarom. Nek list Ugron-ove neodvisne stranke je pisal povodom slovaških uspehov: „Kdor vidi v tem pojavu kakšno veliko nevarnost za narodno edinstvo ogrske države, ta se zelo moti. Ne samo zato, ker je število slovaških zastopnikov premajhno, da bi moglo biti nevarno mažarskemu značaju države, nego tudi zato, ker želja, ki je narodnosti privedla v zbornico, ni tako škodljiva kakor se navadno misli.“ Nadalje veli imenovani list, da vidi v pojavi narodnostnih zastopnikov prej nek napredek, kakor pa nazadovanje narodnostnega vprašanja. Saj je vendar treba želje drugih narodnosti, v kolikor ni na kvar edinstvu in narodnemu značaju države, uvaževati.

Takšno pisanje je v mažarskem časopisu jako redek pojav, ali je to zanimivejše, da se je tudi med Mažari našel list, ki je bil v stanu vsaj za hip trezno in resno govoriti o nemažar-

skih narodnostih na Ogrskem, katere so smatrali upornikom in veleizdajcem, čim so se drznili ganiti, da protestirajo, ko jim je državna oblast kradla imetje in rušila kulturne zavode. Ni sumnje, da je slovaškim neuspehom bila kriva ne samo mažarska silovitost in šovinizem, temveč tudi njihovo mrtvilo. Novi pokret pa bo de temu napravil konec in rešil od propasti ta krasni slovanski narod pod Tatrami.

V teh slovaških poslancih pa bo de tudi onih 70.000 Prekmurcev, t. j. ogrskih Slovencev, ki žive na zapadnem Ogrskem ob štajarski meji, v železni, zalaški in šomodski stolici, imelo nekoga, ki bo de v ogrski zbornici imel smisla za njihove težnje in prednašal njihove tožbe vladi. Kakor znano, zastopa te Slovence renegat Vlassicz, ki se pa seveda ne briga prav nič za njihov gospodarski in kulturni napredek, temveč gleda samo zato, kako bi jih čimprej pomažaril in odtujil slovanstvu. Živeči so tam kot direktni potomci panonskih Slovencev že pred prihodom Mažarov in imeli so večjo kulturo, a lakomni Mažari so jih spravili pod svoj jarem in jim zdaj ne puste, da bi se ganili. Ta siromašni, tlačeni in zatirani del našega rodu bo imel torej v bodoče vendar vsaj par prijateljev v ogrski zbornici, ki mu bodo nedvomno šli na roko, seveda kolikor bo de to v njihovi borni moči.

Državni zbor.

V zbornici poslancev je v sili dne 5. t. m. Vsenemec Berger vložil interpelacijo glede dogodkov na vseučilišču v Innsbruck-u.

Pri razpravi o proračunu je govoril prvi hrvatski poslanec Biankini, ki je pričel svoj govor hrvatski in ga potem nadaljeval nemški. Vprašal je ministrskega predsednika, kedaj se končno uredi začasno razmerje Dalmacije v državno-pravnem pogledu? Ugovarjal je proti sistematičnemu zapostavljanju hrvatskega jezika za italijanskim, govoril je tudi o aferi zavoda sv. Jeronima in dejal, da je bil hrvatski narod ob tej priliki nezaslišano žaljen. Zahteval je ustanovitve hrvatsko-slovenskega vseučilišča za južne pokrajine, ali pa vsaj to, da se bo de tudi v Cislitvaniji pripoznavali diplomi, pridobljeni na vseučilišču v Zagrebu. Baval se je tudi s slovenskimi razmerami na štajarskem, rekel je, da vlada ne pozna ne pravičnosti ne ustave, kadar se gre za Slovence in Hrvate. Na štajarskem se slovenstvo sistematično raznaroduje. Pri sodiščih nočejo poznati slovenskega jezika, in na stavljajo se jezikovno nezmožni uradniki, med porotnike se jemlje samo nekaj Slovencev za parado, sicer pa samo Nemce. Le tisti sodnik pride naprej, ki zataji svojo slovensko narodnost. V šole se uvaja nemščina z namenom, da se pospeši germanizacija. Poslanec Biankini je zaključil z izjavo, da bo njegov klub glasoval proti proračunu.

Wolf je dejal, da bo parlament nesposoben za uspešno reševanje socialno-političnih problemov, dokler se ne reši narodnostno vprašanje. Edini način, da bo mogoče ohraniti to mnogojezično državo vidi Wolf v tem, da se Nemcem pripozna nadvladje. Vladi je očital, da s svojim postopanjem vspodbuja izsiljevalno politiko Slovanov ter da vpeljuje po Češkem v šole in urade češčino, čemur pa so Čehi kot neresnični trditvi burno ugovarjali.

Mladočeh dr. Herold je obdolžil vlado, da krši nevtriliteto ter pripravlja razdeljenje Češke. Izjavil je, da se bo de Češi najodločnejše protivilili proglašenju nemščine dežavnim jezikom in da v slučaju potrebe začno boj proti vladi, da obrnijo svoja prava in čast.

S tem je bilo prvo čitanje državnega proračuna zaključeno; izročili so ga odseku.

Celjske in štajarske novice.

(Umrla je) v Celju soproga tukajšnjega profesorja Karolina Kurz.

(Porotno sodišče) Po naznanilu višjega deželnega sodišča v Gradcu se bo de 1. 1902 vršila porotna zasedanja po sledečem redu: Pri okrožnem sodišču v Celju: prvo dne 13. sušca, drugo dne 2. rožnika, tretje dne 15. kimovca, četrto dne 24. listopada. Pri okrožnem sodišču

v Mariboru: prvo dne 10. sušca, drugo dne 9. rožnika, tretje dne 9. kimovca, četrto dne 17. listopada.

(Slovensko gledališče.) „Mlinar in njegova hči!“ Komu še ni znana ta igra iz dobe polne vraž in duhov s svojimi nemogočnostmi, a ustvarjena z mojsterskim uporabljanjem gledališnih sredstev in zbok tega privlačna še dandanes. Pripravna je res kakor nobena druga za večer vseh svetnikov, in ravno na ta večer uprizorilo jo je „Celjsko pevsko društvo“ tudi letos. Uspeh je bil igri že naprej zasiguran. Nositelji glavnih vlog so naši stari znanci, nam večinoma sicer novi v teh vlogah, vendar vsak na svojem mestu. V prvi vrsti gđc. Ema Dobršekova. Težavno vlogo mlinarjeve hčerke Marice zamore proizvajati le izurjena igralka. In gđc. Dobršek je zadovoljila občinstvo popolnoma. Tampatam bi ji morebiti sicer prišlo nekoliko več dramatičnega vznosa, vendar se je vobče jako srečno asimilirala svoji težavni vlogi, a v nekaterih prizorih, posebno v zadnjem je bila vprav dovršena. Žal, da se je s tem svojim prvim večjim nastopom že tudi od naš poslavljala. Z njenim odhodom iz Celja izgubi naše „Celjsko pevsko društvo“ zopet eno izmed svojih najboljših moči. — In g. Salmič v vlogi Konrada? Znan nam je isti že iz prejšnjih let. V komičnih vlogah nedosežen, dovoljuje mu izvanreden talent, združen z obsežno rutino, da dosega uspeh tudi v tragičnih. Z burnim ploskanjem koncem njegovih prizorov je pokazalo naše glediško občinstvo, da je g. Salmič še vedno njegov prvi ljubljenelec. — V imenitno pogojeni Konradovi mamjci, vdovi Korenki bi pač nihče ne bil slutil naše dične gospe dr. Karlovškove, a zvonki, tako prijetno doneči glas nam je kmalu vzel vero v sicer mojstrsko predstavljanje staro, slabotno ženico. — No, pri mlinarju, očetu Črnotu, tej najkarakterističnejši podobi cele igre, nas kaj tacega ni motilo. Ta visoki, a sključeni bolehní stavec tam na odru s svojim bobnečim votlim glasom, ki se mu na neizprosno obličju bere, da ga drži po koncu le še jeklena volja, je bil vzor skopuha. V njegovem začetnem prizoru s sovo želeli smo sicer nekoliko več izrazitosti, a kmalu nas je docela pridobil. V skoro do blaznosti se vzpenjajoči sceni, ko se ta jekleni mož igra s svojimi tolarji liki mali otrok, spreminiti se mora spočetna antipatija gledalčeva v sočutje s tem revnim bogatinom. Igralec, ki pogodi to sceno tako, kakor g. Spindler, povzpela se je daleč iz okvirja diletantizma in želimo le, da bi g. Spindler, ki se nam je predstavil tokrat prvič v primerni vlogi, ostal zvest našemu odru. — Tudi gđc. Marija Cizeljeva nas je s svojo izrazito premišljeno, igro kot županja vprav preenetila. Upamo, da se nam pokaže v kratkem v kaki večji vlogi, kjer bi prišla njena nadarjenost bolj do veljave. — I ostale epizodne vloge so bile v dobrih rokah. Tako martialistični krčmar Pivek (g. dr. Karlovšek), kojega vrlo zadeta maska se je spajala s svežo igro v prav originalen tip, in njegova brhka ženka, katero je jako dobro pogodila gđc. Stanci Cizeljeva. — Originalen pa je bil tudi grobokop Luka, ki ga nam je podal g. Rebek. Njegova igra zdela se nam je sicer nekoliko površna, vendar je bilo v maski in celem kretanju opaziti, da imamo pred seboj rutiniranega igralca, ki ga je prištevati med naše najstarejše moči. Dober je bil tudi g. Dobršek kot župnik, manj ugajal pa je g. Gobec v vlogi snubača Matije, vendar upamo, da se neokretnost, ki ga je pri tem prvem nastopu še mučila, kmalu izgubi. Pohvalno moramo omeniti končno še g. Fabianija kot mlinarjevega hlapca. — Režija bila je v spretnih rokah g. Salmiča. — Obisk je bil dovoljen. Manj zasedena dvorana, a bolj natlačena galerija, drugačnega obiska te igre nismo mogli pričakovati. Vendar nas je vznemirila nenavzočnost marsikatero ugledne rodbine iz Celja samega, katero zamoremo tolačiti le z ginjevanjem narodnega čuta. Ako bi naši vrli, za narodno delovanje vneti diletantje, večinoma najdelavnejši odborniki raznih društev, sledili tem v ospredju narodnega vodstva stoječim rodbinam v njih naziranju narodnostnih dolžnostij, potem bi imelo celjsko narodno občinstvo kmalu le značaj male slovenske kolonije. No, upamo, da nastopijo tudi v tem še povoljne razmere.

(Pomožno društvo organistov v Celju) je imelo dne 5. t. m. svoj občni zbor v Ljubljani. Na shodu se je priporočalo, da bi vsi slovenski organisti pristopili k temu društvu, ker doslej se ni drugih podobnih.

(Tevtonska slavnost) z huronskim tuljenjem in divjim krikom se je praznovala v gostilni „zum Stern“ poleg rotovža ob priliki, ko je prišla v posest zagrizenca Birgmayerja. „Die Wacht am Rhein“ je v strašnih, kričečih disonancah bruhala iz pijanih grl, in beani „heul“ je polnil prostore. Značilno je tudi, da je že prvi večer pod novim gostilničarjem prišlo do pretepa.

(Davčni uradniki iz Celja) in sicer praktikant Grutschreiber ter pristava Drobnitsch in Mravlag, zadnji je sedaj na dopustu v Celju — kjer je bil poklican v vojake, a baje za ta stan ni sposoben, so šli 1. t. m. v Ljubljano, kjer so v kavarni „Valvazor“ izživali toliko časa, da so jih posadili čez prag. Od koga imajo ti „gospodiči“ dovoljenje se voziti v Ljubljano ter tam hajlati in razgrajati, bi prosili prav nujno sl. c. kr. deželno finančno ravnateljstvo v Gradcu za pojasnilo.

(Duhovniške vesti) V pokoj je stopil č. g. župnik Franc Petan v Št. Vencel-ju, žekanijski Slov. Bistrica; zato je ta fara razpisana. Prošnje do dne 10. decembra t. l.

(Šolske vesti.) Na ljudski šoli Karčovina-Leitersberg sta na novo nastavljeni kot učiteljci gosp. V. Lichtenwallner in gđc. L. Schreiner; g. R. Kankovsky je nameščen za učitelja.

(Nova šola.) V Selnici na Dravi bodo na novo dozidano ljudsko šolo v nedeljo, dne 10. t. m. slovesno blagoslovili.

(Učiteljska vest.) Na trirazrednici v Št. Ilju pri Turjaku, pošta Mislinje, je razpisana služba nadučitelja z dohodki drugega krajevnega razreda; popolniti jo je ob Veliki noči leta 1902. Prošnje do dne 8. decembra t. l. na krajni šolski svet.

(Promocija.) V torek, dne 29. oktobra t. l. je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava davčni nadzornik v Litiji, g. Slavko Krmavnar.

(Učiteljsko društvo gornjegrajskega okraja) zboruje dne 14. novembra t. l. pri gosp. Antonu Turnšek, veletržcu v Nazarjih. Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne in se vrši po tem-leh sporedu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Poročilo o zborovanju „Lehrerbunda“ v Gradcu. 3. Pojavi na pedagoškem in šolsko-političnem polju v l. 1901. 4. Razni nasveti in predlogi. — Oziraje se na to, da se bodo stavili jako važni nasveti, se pričakuje, da se zbero društveni udje v popolnem številu. V slučaju, ko bi deževalo ali snežilo, se preloži zborovanje na ugodnejši čas.

Ivan Burdian, predsednik.

(Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ iz Trbovelj) priredi v nedeljo, dne 10. listopada 1901. v prostorih „Narodnega doma“ v Radečah veliko veselico. Spored: 1. Od 3.—6 ure popoldne kegljanje na dobitke; 2. od 6.—8. ure zvečer koncertujejo trboveljski tamburaši; 3. od 8.—9. ure zvečer srečolov; 4. prosta zabava in ples. Vstopnina za osebo 50 vin, za obitelj 1 krono. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Protestni shod.) Uslužbenci južne železnice so imeli v Mariboru dobro obiskan shod, na katerem so protestirali proti res čudnim namenom vodstva, skrajšati število uslužbencev in vpeljati 16urno službo. Potemtakem bi bilo nastopiti službo ob 6. uri zjutraj, in bi trajala do 10. ure zvečer. In to dan za dnevom! Takšen trud in napor pa ugonablja človeka in mu jemlje zmožnosti svoje delo točno izvrševati. To je že prav nečloveška zahteva!

(Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu) ima svoje 11. redno občno zborovanje dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji „zum wilden Mann“. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika br. dr. „Slovenije“. 3. Poročilo odborovo. 4. Glavno poročilo a) tajnika, b) blagajnika, c) knjižničarja, d) gospodarja. 5. Poročilo revizorjev. 6. Volitve a) predsednika, b) odbora, c) revizorjev, d) društvenega sode, e) odseka za revizijo poslovnika. 7. Slučajnosti. Gostje dobro došli!

(Dopolnilna deželnozborska volitev) Dne 12. t. m. se vrši dopolnilna volitev za deželni zbor v volilnem okraju „notranje mesto Gradec“ na mesto umrlega dr. Portugall-a.

(Ustrelil se je) v Gradcu inženir L. Schmidt, ki je sodeloval pri mnogih železnicah in delal tudi pri zgradbi proge Št. Peter-Divača na Kranjskem.

(Inavguracija rektorja graškega vseučilišča) prof. barona Cansteina se je izvršila v ponedeljek ob odsotnosti namestnika, deželnega glavarja in razne druge gospode, ki se je druga leta udeleževala te slavnosti.

(V znamenju nazadovanja.) Kaj imamo Slovenci pričakovati od bodočnosti, ako ostanemo pri dosedanjih mlačnosti in zaspanosti, nam kaže dejstvo, da se jezikovna meja vedno bolj bliža Mariboru. Še nedavno je veljal Spielfeld kakor na meji ležeč kraj, zdaj se zaznamuje že Št. Ilj kot skrajna točka slovenskega ozemlja v Slov. goricah. O našem nazadovanju priča tudi to, da so vse občine od jezikovne meje pa do Maribora že v nemških rokah. Pred tremi leti so v občini Cirknici prvokrat prodrli pristaši Nemcev, letos jim ondotni Slovenci niso postavili niti protikandidatov. — Nujna potreba se kaže, da začnemo z čvrstim narodnim delovanjem tam gori ob jezikovni meji, sicer nam bode umirajoči klic „Morituri vos salutant“ vedno bližje in vedno glasneje donel na ušesa.

(Dvojni samomor.) V Brucku na Muri so našli dne 4. t. m. dve trupli, moško in žensko, poleg njih pa revolver, iz katerega so bili od dani trije strelci. Mrtveca sta Anton Svoboda, učitelj v Vel. Lobmingu, sodni okraj Knittelfeld, in njegova soproga.

(Pogozditev na Štajarskem) Leta 1900 se je na Štajarskem, večidel v gornjem delu dežele, pogozdilo na površini 3525'93 hektarov golih gozdnih delov; v ta namen se je izdalo 2,827,380 gozdnih drevesc. V svrbo vedno naraščajočih naročil se je tudi ustanovila še ena gozdarska drevesnica s šolo v Brucku

Poročilo

o rednem občnem zboru „Zveze slovenskih posojilnic“, kateri se je vršil v četrtek, dne 17. oktobra 1901, ob 10. uri dopoldne v sejini dvorani celjske posojilnice v „Narodnem domu“ v Celju. Zborovanje je vodil predsednik gospod

Mihael Vošnjak. (Dalje.)

K tajnikovemu in revizorjevemu poročilu pozove predsednik zborovalce, naj se oglašijo k besedi in izjavijo, če žele kakšnih pojasnil. Ker se nihče ne oglašuje, izreče v imenu občnega zbora g. Fr. Joštu za obširno in poučno poročilo zahvalo in zagotavlja, da se bode odbor s tajnikom vred i v bodoče enako trudil ter nadaljeval svoje delo. Glede Letopisa omeni, da se je pri lanskoletnem občnem zboru po njegovi inicijativi sprejel nasvet, naj se ob času sestavljanja XI. Letopisa obrne „Zveza“ na društvo „Gospodarska zveza v Ljubljani“, da bi nam dala na razpolago vsaj skupne vsote iz računov onih posojilnic, katere stoje pod njeno „Zvezo“. V ta namen se je letos obrnil g. predsednik sam na načelnika „Gosp. Zveze“, od katerega pa ni dobil odgovora. Dobil je sicer od enega uradnika obljubo, da se nam bodo poslali zaželeni podatki, toda ko je prišel čas za spisovanje XI. Letopisa, teh podatkov nismo dobili, vsled česar se tudi ni mogel izvršiti zgoraj omenjeni sklep lanskega občnega zbora. Vsekako bi bil jako lepo in važno, ako bi bili zamogli pokazati javnosti bilančna števila vseh slovenskih posojilnic, katerih je sedaj 223, namreč 102 v naši „Zvezi“ stoječih in raznih drugih 121. Ker pa to ni bilo mogoče, se je uvrstil v Letopis le imenik vseh drugih, dočim se nahajajo števila le od naših posojilnic. Za Koroško, pravi g. predsednik, so slovenske posojilnice zadnji narodni steber; ako te propadejo, ali prestanejo biti slovenske, se bode tudi slovenski narodnosti tam slabše godilo. Govornik omeni potem shoda, ki se je vršil letos v Celovcu in naznani, da je pri istem govoril on, potem podpredsednik in pravni konsulent, g. dr. Ivan Dečko ter tajnik in revizor, g. Jošt, a žal, da se tega shoda niso niti vdeležili nekateri celovski gospodje, s katerimi bi se bilo dalo marsikaj

pomeniti. „Zveza“ in odbor sta pokazala dobro voljo, nismo se ustrašili ne truda in dolge poti ter stroškov s tem zvezanim, a če poklicani faktorji ne pridejo blizu, ni naša krivda. Tajnikovo in revizorjevo poročilo se potem soglasno odobri.

K točki 3. Poročilo računskih pregledovalcev. G. profesor Josip Kožuh poroča kot pregledovalec o letnem računu, kakor je isti nastanjen v XI. Letopisu na strani 91. Z g. dr. Ant. Žžekom sta 14. t. m. vse račune in priloge natančno pregledala ter iste v popolnem redu našla. Gotovina, kolikor je kaže blagajniški zaključek, je plodonosno naložena. Predlaga torej, da se račun odobri in da odboru absolutorij. Ker se nihče k besedi ne oglasi, se račun enoglasno odobri.

K točki 4. Razgovor glede odpovednih rokov za hranilne vloge. K tej točki se je razvila prav zanimiva debata, katere se je udeležilo več govornikov.

Predsednik, g. M. Vošnjak pravi, da so imela prvotna vzorna pravila natančno zapopadene odpovedne roke. Ker so se poprej razmere spremenile, so se ta določila iz pravil izpustila, in se je prepustilo določevanje istih odborom ozir. načelstvom. V tem oziru so pa nekatere posojilnice to prostost pretiravale, in zaradi tega se mu je zdelo potrebno, spraviti stvar tu danes na razpravljanje. Pred kakimi štirimi leti je namreč neka posojilnica kar naenkrat, ko je bila v stiski, določila silno dolge odpovedne roke, kar pa nikakor ni umestno za zdrav razvoj in enakomerni napredek našega posojilništva. Vsekako se mu zdi umestno, ako bi posojilnice imele odpovedne roke za hranilne vloge natančno določene že v pravilih; pri tem se pa tudi načelstvu ne smeje zvezati roke in so izjeme lahko vedno dopustne.

Načelnik posojilnice v Ptuj g. dr. Fr. Jurtela naznani, kako v tem oziru postopa ptujska posojilnica ter prečita zadevni § 43. pravil te posojilnice. On pravi, da je na vsak način potrebno da vlagatelj natančno vedo, kako in v kakšnih rokih lahko zopet nazaj dobijo. Glede svota je pa težavno za vse posojilnice določiti enotno odpovedno dobo. To mora biti prepuščeno vodstvu vsake posamezne posojilnice. Najbolje je, ako se zlasti pri večjih vlogah z vlagateljem osebno dogovorijo odpovedni roki ter isti zabilježijo v knjigah. Na noben način pa zavod ne sme skrivati pogojev, pod katerimi se hranilne vloge izplačujejo.

Načelnik posojilnice v Celju, g. dr. Jos. Serbec izrazi mnenje, da je najbrže itak malo takih posojilnic, ki bi se redno ali pogosto posluževale običljivih odpovednih rokov, kakor se to navadno tudi ne zgodi pri naših hranilnicah, in priporoča, naj se v tem oziru stavi kaka umestna resolucija.

G. dr. Ivan Dečko povdarja tudi veliko važnost tega vprašanja in pravi, da se mora stvar precizirati, kajti sicer bi se zamogel uničiti najmočnejši denarni zavod, ako ne bi imel pravice, posluževati se odpovednih rokov za izplačevanje hranilnih vlog, dasi se mora na drugi strani prav tako skrbeti za vlagatelje, da se jim po možnosti vstreže.

G. Slavoj Jenko, načelnik posojilnice v Podgradu v Istri, govori v istem smislu, samo se mu ne zdi umestno, da bi bili določeni odpovedni roki že v pravilih. V istih naj bi se določil splošni maksimum, do katerega sme odbor določiti odpovedne roke za vsak posamezen slučaj. Pri tej priliki priporoča tudi, naj bi se računale obresti za hranilne vloge od dneva vloge do dneva vzdiga, in da bi vse posojilnice tako postopale, kajti diferenca pri obrestih je sicer mala, a strankam je vendar precej služeno.

G. dr. Fr. Jurtela je mnenja, da ne kaže opustiti sedanega načina obrestovanja, ker isto zlasti dobro služi malim posojilnicam. Načelstvo posojilnice pa itak ima vsak čas pravico v ozira vrednih slučajih dovoliti kakšno izjemo.

Govorili so k tej točki še gg. Ant. Elender, odbornik posojilnice v Mozirju, ponovno g. Jenko in g. dr. Jurtela, dr. Dečko in predsednik g. M. Vošnjak.

Slednjič se sprejme na predlog g. dr. Dečko naslednja resolucija: „Posojilnice naj napravijo

k svojim pravilom pri § 39. urnih pravil do datek, ki se glasi: "Te določbe načelstva se morajo razglasiti za vsako bodoče leto do 1. decembra vsakega leta ter ostanejo potem za dobo bodočega leta nespremenljive."

Predsednik obljubi potem še, da se bo ta zadeva razpravljala še v posebni okrožnici in da se bo posojilnicam priporočalo, da v tem oziru umestno ukredujejo.

K točki 5. Volitev predsednika. Na predlog g. dr. Jos. Serneca, ki se v lepih besedah spominja velikih zaslug g. M. Vošnjaka za celjsko posojilnico posebej, in zlasti še za "Zvezo slov. posojilnic", ki je sad njegovega nekdanjega truda in nese bičnega ter požrtvovalnega delovanja, se izvoli predsednikom z navdušenjem in enoglasno z vzklikom, g. Mihael Vošnjak. Le ta obljubi prevzeti predsedništvo za dobo bodočih dveh let, zahvalivši se za izkazano mu zaupanje in pravi, da ostane na čelu "Zveze" rad te dve leti zaradi tega, ker bo po preteku istih praznovala "Zveza" slovesno svoje dvajsetletnico, kakor je slovesno praznovala tudi svojo desetletnico. Potem pa bi se, četudi pripozna, da mu "Zveza" ne povzroča bogve kakšnih skrbi in dela, rad odpovedal predsedništvu zaradi tega, da pridejo na krmilo mlajše moči.

K točki 6. Volitev odbora. Volitev odbora se izvrši po listkih. Izvoljeni so skoraj enoglasno, le na enem listu sta bili dve drugi imeni, gospodje: dr. Ivan Dečko, Fran Lončar, vikarji Anton Rančigaj, dr. Josip Sernec, dr. Josip Vrečko, dr. Alojzij Kraut, dr. Danilo Majaron, Ivan Valenčič, Oskar Gabršček in Slavoj Jenko.

K točki 7. Volitev računskih pregledovalcev. Računskima pregledovalcema se izvolita z vzklikom enoglasno dosedanja gospoda Josip Kožuh in dr. Anton Žizak.

K točki 8. Volitev pododborov za Koroško. Po nasvetu g. Mihaela Vošnjaka se sklene pustiti izvolitev pododborov za Koroško toliko časa in suspenso, da se koroške razmere pojasnijo, ter da se odloči, jeli ostanejo vse koroške posojilnice tudi nadalje v "Zvezi".

K točki 9. Razni nasveti. Pri tej točki se sklene priporočati posojilnicam, da naj pišejo sedaj, ko imamo kronsko veljavo, za krono veliki K in za vinarje mali v, ne pa h, kakor hočejo uveljaviti v šolah in državnih uradih ter da se poslužujejo besedice vinar, ne pa "Heller". Ob enem se sklene to stvar priporočati posojilnicam v obliki okrožnice. (Konec prih.)

Šola in dom.

Slavnostna otvoritev novega šolskega poslopja v Trbovljah.

Stvaren popis v petih delih.

V. Banket.

(Konec.)

Canjene dame, gospoda moja!

Učitelstvo in vse razumništvo slovensko naj proučava politični tok v naši državi in stremljenje Nemčije, potegniti Avstrijo pod se. Spoznavajmo svoj položaj! Uprav iz tega proučevanja in iz žalostnega dejstva, da je mnogo naših narodnih šol, posebno pa šola v Trbovljah bolj nemška nego slovenska, in da se po vseh naših narodnih šolah čezmerno ponemčuje, raz naroduje t. j. potučeje, je vzniknil moj današnji govor, katerega sem oblekel v svarilno obleko, rekoč: "Slovenski učitelji, slovenski krajani in okrajni šolski sveti, vi glejte! Raznarodovanje je prokletstvo za narod, domovino in cesarja!"

Naš cenjeni g. c. kr. okrajni šolski nadzornik je danes pri šolski slavnosti kot načelnik krajnega šolskega sveta posebno naglašal, da dom, šola in cerkev vzgajajo in poučujejo človeka, da morajo ti trije činitelji drug drugega podpirati, dopolnjevati in iti vsopredno naprej. Da, to je istina. Žalostna istina pa je tudi, da naše šole ne gredo vsopredno z domom, temveč mu nasprotujejo v narodnem oziru. Doma teče narodna govorica, v šoli pačijo slovenščino z nemščino, raz naših domov se razobešajo slovenske zastave, znamenje našega čuvstvovanja, v šolah jih ni, in nikdo ne razlaga otrokom pomena slovenskih barv, nikdo jim ne vžiga ljubezni do materinega jezika, do drage naše narodnosti.

"Otrok ljubi po naravni, božji postavi svojega očeta in mater, a šola ga ne uči ljubiti materinega jezika, njegovega najožjega doma, rojstne hiše in naroda. Naša šola naglašja pač kaj rada v bombastičnih izrazih ljubezen do Avstrije, kar ostane brez utisov, brez uspeha, prazna pena; kajti ljubezen do Avstrije je ravno tako odvisna od ljubezni do rojstne hiše, kakor je vsa Avstrija odvisna od naših domov."

"V ljudsko, t. j. v narodno šolo spada le pouk v maternem jeziku in nobeden drug jezik, tako uče vsi pedagogi in učenjaki. Le kdor je okužen s krivo politiko, ali z bakcilo nemškega tarstva, z umazano častihlepnostjo in dobičkarstvom, rine slepo za krivim naukom ponemčevanja!"

"Slovensko narodno čuvstvo je bilo vselej in bode vselej odlično patrijotično in dinastično čuvstvo, to nas uči zgodovina v sto in sto slučajih!"

"Nemškutarsko, ponemčevalno čuvstvo se še ni nikdar izkazalo patrijotično in dinastično!"

Dvigam torej čašo napivajoč našemu razumništvu, učitelstvu, krajnim in okrajnim šolskim svetom ter organom naučne uprave, da bi jih Bog napolnil s pravim prepričanjem o vrednosti narodnostnega čuta za naš narod, dinastijo in cesarstvo! Napivam še posebej našemu ljudsko šolskemu pouku in vzgoji, osobito pouku in vzgoji na krasni novi trboveljski šoli, da bi se on vedno prilagajal individualnosti slovenskega naroda v korist narodu našemu, presvitli habsburški dinastiji in našemu cesarstvu! Bog živi!"

Govornik je nehal.

Tuintam se je zaklicalo "živio"! a v večini je ostala dvorana nêma, teža resnice govornikovih besed jo je potlačila, da ni dobila duška.

Že med govorom, osobito ob njegovem koncu so se poslušalci spogledavajoč povpraševali: "Kdo je ta, ki nam tako govori?"

Reklo se jim je: Je učitelj Nikdo iz Nezna novega.

Da, žalibog ni bilo med mnogimi pričujočimi inteligentnimi, tudi slovenski čutečimi učitelji Laškega okraja niti ednega, ki bi bil tako ali slično povzdignil svoj glas. Neznano so tisti srečni kraji, kjer morda vendar delujejo prosvetljeni slovenski učitelji, ki ali niso prišli k slavnosti, ker niso, kakor mnogi drugi narodnjaki, hoteli biti priča nemške orgije, ali pa niso hoteli povzdigniti svojega svarilnega glasu.

Brez svarila pa famozni banket vkljub temu vendar ni odnesel svojih šopkov domov.

Jurist g. Dimnik je pri banketu v svojem slovenskem govoru naglašal, da gre največja zasluga za novo šolo davkoplačnikom, grajal je, da žalibog današnja slovesna otvoritev ni bila takšna kot bi morala biti. Napil je učiteljskemu delovanju, da bi se v novi šoli ne raznarodovalo in ne ponemčevalo!

Od več strani se je vrlemu, neustrašenemu govorniku odzivalo z "živio"! a večina je ostala nêma. Pribiti pa je treba javno žalostno resnico, da so Slovenci-nemškutarji molčali, a pošten Nemeč vitez Gossleth je govorniku dvigal čašo.

Tako se je končala slavnostna otvoritev novega šolskega poslopja v Trbovljah. Udarila je nas Slovence z grabljami po zobeh. Da bi le pomagalo! Morda nas to vzdrami iz naše zasplosti, da spregledamo sicer ob pozni, a vendar še ne ob prepozni uri.

Časopis "Slovenec" v Ljubljani je zavoljo te slavnosti udaril celjske slovenske voditelje s polenom, češ, da so dni odgovorni za trboveljsko nemško početje.

"Domovina" odgovarja s tem poročilom, rekoč: "Naj tudi konservativni "Slovenec" priobči tak poučljiv članek. Ne po nedolžnih udrihati, temveč nevedne učiti in tem, ki dvomijo, prav svetovati; so krščanska duhovna dela usmiljenja!"

Druge slovenske novice.

(Osebnosti) Po umirovljenju g. c. kr. okr. glavarja Grilla je izpraznjeno mesto dobil okr. glavar g. V. Haas, ki pa ostane še nadalje vodja prezidijalne pisarne pri dež. predsedništvu v Ljubljani. Okrajni glavar v Logatcu g. J. Tekavčič pride v Litijo. V Logatcu pa prevzame vodstvo okrajnega glavarstva dež. nadkomisar O. Detela.

(Nov grob.) V Ljubljani je umrl vrl rodoljub, g. Ferdo Kranik, knjigovodja. Svoj čas je bil v Trstu veren sodrug prvoboriteljev, ko se je probujala slovenska okolica. Blag mu spomin!

(Ljubljansko pokopališče) je postalo premajhno, in se je pokazala potreba sezidati novo, ozir. je razdeliti, tako, da bi deželna bolnišnica pokopavala mrtvece na lastnem pokopališču. Sicer pa ni v vsej stvari še nikake gotovosti.

(Županom v Kamniku) je bil izvoljen dne 4. t. m. z veliko večino ondotni lekarnar, gosp. Močnik, ki je pristaš narodno napredne stranke in vrl rodoljub.

(Smrtna žetev.) V Radovljici je umrl višji davčni nadzornik g. Janko Kalan. Pokojni je bil značajan narodnjak, in je tudi poslovenil več iger za dramatično društvo in spisal več polistkov za "Slov. Narod". — V Mengšu je umrl vpokojeni učitelj g. Fran Česnik.

(Vodovod v Novem mestu) že pridno kopljejo, zdaj delajo že jarke od Božjega groba do Kandije. A letos vodovod še ne bo izgotovljen, ker je še mnogo dela; drugo leto pa bo gotov.

(Z zvonika je padel) na Vernih duš dan 16letni Avgust Šušteršič v Trnovem na Notranjskem ter obležal z razbito črepinjo.

(Vipavska železnica.) Z novo določbo železniškega ministra se je podaljšal rok za izročitev vipavske železnice prometu do dne 1. septembra l. 1902. Upati je, da bo do tega časa železnica gotova.

(Požar v Celovcu.) Dne 4. t. m. je nastal v Celovcu velik požar v tovarni za izvleček smerečne čreslovine. Do večera požara niso mogli udušiti, v nevarnosti so bila tudi bližnja poslopja. Tovarna je last g. dr. V. Kaca, zobozdravnika v Mariboru.

(Volilo.) V Trstu umrli, bivši ljubljanski trgovec J. Sušnik, je zapustil 10000 glđ. za siromašne vdove v Ljubljani.

(Za laško vsenčilišče v Trstu.) Vse laške občine nameravajo odposlati na državni zbor peticije za ustanovitev laškega vsenčilišča v Trstu. Mesto Trst je sklenilo te peticije izročiti državnemu zboru s posredovanjem poslanca Hortisa. Tržaški občinski svet je dne 5. t. m. sprejel ostro resolucijo glede ustanovitve laškega vsenčilišča v Trstu. Slovenski svetovalec, dr. Ribar je priznal, da imajo Lah pravico do laškega vsenčilišča, a ker Slovincem v Trstu ne dajo ljudske šole, je izjavil, da se bodo slovenski odborniki vzdrževali glasovanja. Poroča se, da je minister Harte! dejal, da bo italijansko vsenčilišče v Trstu v treh letih ustanovljeno.

(Tržaški škof.) Poroča se, da vlada noče imeti za škofa v Trstu niti Italijana ne Hrvat, vendar pa takšnega kandidata, ki bi poznal oba jezika. Vlada se že baje pogaja z monsig. dr. Kordačem y Litomeficah, ki laški gladko govori, in kakor Čeh bi se hrvaščine kmalu priučil.

(Boj za slovensko šolo v Gorici.) Dne 3. t. m. so se zopet zbrali v velikem številu slovenski stariši v Gorici, da se posvetujejo o zadevi slovenske mestne šole, ker so vse dosedanje prošnje za sezidanje primerne šolskega poslopja ostale brezuspešne. Sklenili so napraviti vnovič prošnje na goriški magistrat, in potem uravnati nadaljnje korake v tej stvari.

(Velika nesreča) se je pripetila dne 4. t. m. v papirnici v Podgori na Goriškem. Počil je namreč kotel, ubil ednega delavca, pet drugih pa težko ranil.

(Deželnozbornske volitve na Goriškem.) Kandidatje narodno-napredne stranke za kmečke občine tolminskega okraja so: 1. Oskar Gabršček, državni poslanec in župan v Tolminu. 2. Andrej Vrtovec, učitelj v Tolminu. Za kmečke občine goriške okolice: 3. Anton Lokar, župan v Ajdovščini. 4. Miha Zega, župan v Kanalu. Za kmečke občine na Krasu: 5. Alojzij Štrekelj, posestnik. 6. Dr. Dragotin Treo, odvetnik v Gorici. — Za trge Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal in Ajdovščina: Dr. Henrik Tuma, odvetnik v Gorici. Za veleposestvo še niso objavljeni kandidatje. — Za kmečke občine bodo volitve dne 5., za skupino trgov pa dne 7. decembra t. l. Volilne može pa bodo volili v kratkem.

(Deželnozbornske volitve v Istri.) Volitve volilnih mož v okraju koperskem se bodo vršile od dne 16. do dne 22. t. m.

Dopisi.

Iz Gomiljskega. Savinsko učiteljsko društvo zborovalo je dne 24. vinotoka t. l. na Gomiljskem. Vkljub slabemu vremenu zbralo se je še precejšnje število tovarišev in tovarišic.

Gospod predsednik je pozdravil vse navzoče, zopet zbrane po preteklih počitnicah ter izrazil posebno veselje, da sta bila prvič v naši sredini dva nova udeležena: Gospica Dragatin ter gosp. Šnuderl — oba od Sv. Jurja ob Taboru.

Po prečitani zapisnika sledilo je predavanje gosp. Jakšeta o narodno-umetni slovanski glasbi ter nje najvažnejših zastopnikih. Gospod predavatelj nam je obširno razjasnil začetek in pomen narodno-umetne glasbe v glasbeni literaturi, potem pa je poročal zaporedoma o najvažnejših zastopnikih ruske, češke in hrvaške narodno-umetne glasbe. Končno je obljubil, da nam bo pri katerem prihodnjem zborovanju poročal tudi o slovenskih narodnih pesmih. Predavanju je sledilo splošno odobravanje.

Ker ni bilo nikakih predlogov in nasvetov, zaključil je g. predsednik zborovanje, zahvaljujoč se vsem udeležencem.

A nekaj moramo še zabeležiti, kar opazu jemo žaličnog vsikdar pri naših zborovanjih. Pri stop k zborovanju je vsakemu prost; zato bi bilo upati, da nas kdaj vendar tudi kak neučitelj počasti s svojim prihodom ter nam s tem pokaže simpatije do slovenskega učiteljstva. Imamo pa med izobraženci mnogo tacihih elementov, ki nočejo in ne marajo priznavati naših zaslug ter nam očitno kažejo svoje nesimpatije.

Kadar je pa potreba kako stvar podpirati, ali povzdigniti odločilni glas za kako narodno stvar, tedaj se vse sklicuje na nas, kot da bi bili mi edini faktor, kateremu je mogoče delovati na narodnem polju ter rešiti narod preteče pogoje. Tužna nam majka!

Št. Ilj v Slov. goricah. Šel je, ni ga več! Pobral je svoja šila in kopita ter zapustil kraj svojega večletnega hujkanja in rovanja zoper Slovence — sloviti švedski „baron“ Egon Pistor. Živ krat ne bode jokati za njim, saj nam je zapustil le slabe spomine. Pred nekaj časom je prodal svojo zapuščeno kmetijo, ali kakor jo je sam imenoval „Gut Edenhall“, poredneži so jo prekrstili z ozirom na gola rebra njegove s slamo krite „grasčine“ v „Eiendhall“. Kmetijo je kupil sedaj neki gotovi Neubauer, ki jo bode pa takoj razkosal in razprodal med bližnje slovenske posestnike. Tako bode po goricah, kjer se je čula sedaj nemška beseda iz ust tujega „barona“, ob času trgatve zopet kipela vesela pesem iz slovenskih gri. Pistor sam pa jo je potegnil v Spielfeld, in mi ga ondodnim prebivalcem prav iz srca privoščimo, in morda bode tudi njemu samemu tam bolj na rožicah postlano kakor pa pri nas, odkoder jo je pobrisal tako na skrivaj, kakor da ga je vzela noč. Tako žalostnega slovesa pač Pistor svoj čas ni pričakoval, ko je tako ostudno blatil nas, Slovence, zlasti našega gospoda župnika, po graških listih. „Nie werde ich dem Pfarrer das Feld räumen!“ Tako se je ošabno bahal in tolkel ob prsa, ali šiba božja je tako dolga, da je zadela tudi Pistorja, kaj ne, gospod župnik? — Kakor rečeno, dosti zgage nam je delal naš psevdobaron, skušal nam je škodovati, kjer je le mogel, in zato nam je sedaj v zadoščenje, da smo se ga iznebili. — Prav do zadnjega je še upal, da ga bode rešil deželni odbor ter vzel od njega v najem 12 oralov zemlje za deželne nasade ameriških trt. In ko je prišla komisija iz Gradca, da odbere primeren prostor, ji je šel Pistor slovesno nasproti in jo sprejel z vsem dostojanstvom. A gospodje iz Gradca so ostali hladni napram njegovi vsiljivi prijaznosti. Hotel jih je tudi pogostiti, ali — o grda nevhvaležnost — graška komisija je tudi to odbila. Ni ji bila všeč „baronova“ zemlja, ne njegova gostoljubnost, in menda tudi Pistor sam ne. Deželni odbor je vzel v najem potem onih 12 oralov zemlje od tukajšnjega Slovence, Celcerja. Časi, ko je ponosni Pistor pisal svoje dopise iz Št. Ilje v graške liste, v njih sramotil svoje sosede ter jih obdelaval z „Windischerji“, so pri kraju.

Oj, zdaj pa nikdar, nikdar več, „baronček“ šel je preč!

Politični pregled.

(K položaju.) Nemške stranke se pripravljajo na velik naskok na Čeha. Ta naskok naj se izvrši v proračunskem odseku; Nemci hočejo preprečiti generalno debato o proračunu. Ako se to zgodi, prično Čehi takoj z obstrukcijo. — V slovanskih parlamentarnih krogih je obudila izjava ministra Hartla, da bo laška gimnazija v Trstu v treh letih izgotovljena, veliko ogorčenje. Dočim vlada noče ničesar vedeti o ustanovi vseučilišča v Ljubljani, ki bi bilo pristopno Slovencem, Hrvatom, Nemcem in Lahom, dočim izjavlja, da na Moravskem ne ustanovi utrakviističnega vseučilišča, pa obeta Lahom njih po sebnou vseučilišče.

(Iz državnega zbora.) Narodno-gospodarski odsek je dne 6. t. m. pričel posvetovanje o predlogih pododseka glede prepovedi termin-kupčije s kmečkimi pridelki. Razni govorniki so polje delsko ministrstvo ostro napadali. Minister Giovanelli je izjavil, da vlada sicer misli na neko precenovo terminske kupčije, odpraviti pa da jo neče. — Isti dan je imel tudi proračunski odsek sejo, ki pa je bila brez uspeha. Razpravljalo se je o predlogi glede diurnistov; poročilo pododseka se je odklonilo in vrnilo pododseku, da je predrugači.

(Nova kriza.) V našem ministratvu utegne nastati še druga kriza, in sicer radi terminske kupčije na borzi. Kmečki poslanci zahtevajo, naj se ta kupčija popolnoma odpravi, in so ostro nastopili proti poljedelskemu ministru. Zato se govori, da bo moral Giovanelli odstopiti, a naslednja se mu bode dobilo brez težave. Prišla je tudi vest, da bode namesto poljskega ministra Pientaka stopil grf Vozicki.

(Nove postav.) Načrt zakona glede delavskih stanovanj je že dogotovljen; priznal ga je tudi ministrski svet, in bode v kratkem predložen zbornici. — Kar se tiče novega tiskovnega zakona, pride tudi v kratkem na dnevni red. V notranjem ministratvu se bavijo z izvedbo nove veterinarske, uradniške postav, po kateri bi se plača deželnim živinozdravnikom zboljšala.

(Spravni odsek na Moravskem), ki je imel rešiti nasprotstva med Čehi in Nemci, se je razšel, in je torej sprava med tema narodnostima izključena. Najprej so izstopili češki poslanci iz spravnega odbora vsled vladnega postopanja v znani litavski aferi.

(Občinske volitve v Pragi), ki so se te dni vršile, niso dosti izpremenile na prejšnjem razmerju. Staro- in Mladočehi imajo skoro isto toliko odbornikov, in nobena stranka ne bode mogla vladati sama za se. Mladočehi so si pri borili 43, Staročehi pa 41 mandatov.

(Volitve na Hrvatskem) v deželni zbor so se dne 6. t. m. pričele; združena opozicija ne more z ozirom na goljufigo vlade upati na poljen uspeh. Gotovo pa je, da bi pri čistih volitvah izgubila vlada večino. Pri teh razmerah pa, kjer o pravi agitaciji ne more biti niti govora, ker vladni organi na najhujši način terorizirajo volilce, opoziciji ni mogoče pričakovati kaj dobrega od volitev. Skoraj gotovo ne obdrži dosedanjih mandatov; glasom brzojavke je bilo prvi dan izvoljenih 45 Madžaronov in samo štirje opozicijski.

(Proti volitvam v ogrski državni zbor) je bilo vloženih 58 ugovorov, največ od ljudske stranke, nekaj od Slovkov in od neodvisne stranke. O teh ugovorih bo razsojalo posebno sodišče in ne več parlament.

(Francosko-turški razpor.) Poslaniški svetnik Babst je v imenu Francije naznanil sultanu končne pogoje, ki jih mora turška vlada takoj izpolniti; med drugim mora Turčija uradno priznati vse redovniške šole, ki so pod varstvom Francije ter bolnice in edneke naprave, Francosko brodovje je dospelo v Mytilene.

(Kitajsko.) D. plomat Lihungčang je nevarno zbolel na plućih; zato se je nekaj časa prekinila obravnava glede Mandžurije med njim in ruskim poslanikom. Brzjav je včeraj javil, da Lihungčang že umira. Na cesarico vdovo je bil izvršen napad. Ubit je njen spremljevalec, sama je ostala nepoškodovana.

(Vojna v južni Afriki.) Buri so zadnji čas zopet začeli hujše napadati Angleže; ob reki

Marico so razbili oddelek Methuenove čete, ubili 4 častnike in 37 mož. — V bitki pri Berken laagte so izgubili Angleži polkovnika Bensona, 8 častnikov in 58 mož, ki so vsi padli; Kitchener priznava sam, da je ubitih in ranjenih nad 200 mož. Ti angleški porazi dokazujejo, da se Angleži v vojni, ki traja že tretje leto, niso ničesar naučili, ter da so burske čete še vedno močne in dobro izurjene. — Buri so ustrelili nekega angleškega častnika, da maščujejo svoje poveljnike, ki so jih Angleži že poobesili. — Zdaj hočejo po vseh nizozemskih in mnogih drugih lukah delavci bojkotirati angleške ladije ter na ta način prisiliti vlado, da sklene z Buri pošten mir. Ta mesec pošljejo Angleži novo konjeniško brigado na bojišče. Kitchener je dal zopet dva voditelja Burov obesiti, 18 Burov pa je obsodil na smrtno prisilno delo. Angleški polkovnik Kekewich je presenetil, kakor javlja Kitchener, bursko taborišče blizu Rustenberga ter ujel 79 Burov. — Angleške izgube v mesecu oktobru so znašale 364 umrlih in ubitih, 555 ranjencev, 20 izgubljenih, 3700 invalidov so poslali v domovino; celotna izguba za mesec oktober znaša torej nad 4600 mož, a vrhu tega leži še nad 1000 angleških vojakov bolnih po bolnišnicah.

Književnost.

(„Katastrofa“.) Ulomak pripovijesti „Bez nade, bez utjebe“. Napisao Janko Leskovar. U Zagrebu. Knjižara Dioničke tiskare. Cena knjige po pošti 70 vinarjev. — Knjiga obsega dve, fino pisane povesti z globokim čuvstvom in s krasno psihologijo. Sploh je pisatelj Leskovar na glasu najboljšega modernega hrvatskega pisatelja.

(Foma Gordjejev.) Ruski napisal Maksim Gorkij. Na hrvatski prevlel Milan Šarić. V Zagrebu. Nakladom i tiskom Dioničke tiskare. Cena s pošto 2 K 60 vin. — Svetovno je že znan ruski pisatelj Gorkij, ki je pisal doslej večidel manjše povesti. „Foma Gordjejev“ pa je njegovo prvo večje delo. V njem je pisatelj naslikal pretresljivo in grozno duševno dramo, slabo vzgojenega trgovskega sina. Izvrsno poznavanje ruskih trgovskih tipov in globoka psihologija sta najodličnejša znaka tega romana. Priporočamo ga najtopleje vsem ljubiteljem modernega slovstva.

Razne stvari.

(Poroka stoletnega ženina.) V Alatri se je te dni oženil notar in mestni svetovalec Alviri po kratkem vdovčevanju, v starosti polnih sto let. Mati „mladega“ ženina je doživela 105 let. (Primankljaj pri razstavi.) Dne 2. listo pada je bila zatvorjena razstava v Buffalu; izgube ima 15 milijonov kron.

(Cerkev v spomin carja Aleksandra II.) Na prostoru, kjer je bil car osvoboditelj umorjen, je dograjena cerkev, ki ima prostora za 3000 ljudi. Cerkev je zidana v pristnem ruskem slogu, bo električno razsvetljevana, za toploto bo poskrbel parni stroj. Kraj, kjer je bil nesrečni car smrtno ranjen, bo vložen z mozaiko s slikami iz Kristovega trpljenja. Na pročeljih četverih vrat bo 20 marmornatih plošč, obsegajočih manifeste iz vladanja Aleksandra II in grbe vseh ruskih gubernij.

(Železniška zveza med Petrogradom in New-Yorkom.) V Severni Ameriki je prišel v razpravo projekt, po katerem bi se železniški tir raztegnil preko vse Beringove črte, v kateri leže trije Diomedovi otoki. Amerikanski inženirji mislijo, da bi zgradba železniškega mostu preko te morske ožine, ki je globoka 40—80 metrov, pri sedanjem stanju tehnike ne napravljala ne premagljivih zaprek, vendar menijo, da bi bil tak most čisto v nevarnosti vsled ledenih gora, zato pa predlagajo, naj se pod Beringovo morskou ožino napravi železniški tunel. Neka železniška družba je že prevzela zgradbo železnice od Alaske do Beringove morske ožine.

(Kaj vse so ženske v Ameriki?) Tamkaj „onstran velike luže“, se je moškimi res bati, da ne bodo naposled nič dela imeli, ker jim vse prevzamejo podjetne in „pridne“ Američanke. Skoro ga ne bo kmalu posla, ki bi se mogel izključno imenovati moški. Tako je najboljši postiljon v Ameriki med dvema mestoma, katerih ne veže železnica, mlado dvajsetletno dekle. Njena vsakdanja pot pelje po najbolj samotnih krajih in skozi divje gozde, v katerih ni nič novega, ako je njen poštni voz napaden od tatov in roparjev. Toda ona uide vsakokrat s svojim blagom in svojimi potniki srečno in jih brani s samokresom v roki. Druga ima zopet največje veselje nad tem, da je dobila službo, v

kateri more zasledovati lovske tate po gozdih, seveda na konju in oborožena. Tudi ženski dimnikarji niso nič novega v Ameriki. Za službe kurjačev na parnikih pa je že v navadi, da se vporablja ženske, ki pa si semtertja vendar še nadevajo rokavice, da bi si pri tem težkem delu manj pokvarile roke. — V nekem švedskem mestu Nasso obstoji vsa požarna bramba iz 150 ženskih udov, ki vrše svojo dolžnost v vsestransko zadovoljenje.

(Najvišja človeška bivališča) V Evropi so najvišja bivališča v višini od 2000—3000 metrov nad morjem. Tako leži francosko mesto Briancon 1323 m., jugoiztočno od tod leži St. Veran 2035 metrov. Po vsem svetu znani slavní St. Bernardski samostan leži 2475 m. visoko. Podobno zavetje ptujcem v visokih gorah je Sv. Marija na Stiffovej cesti 2538 metrov. V gorati Švici kopalnice sv. Mavra v višini 1855 m. Višji, toda samo ob vročem poletju nekaj tednov obljubljeni kraji so: Gostilna na Faulkornu 2648 m. in platinška koča na Teodosovem klanu na Mater kornu 3328 m. Najvišji in celo leto obljubljen je samostan Hanle, v katerem živi 20 redovnikov v višini 5039 m. nad morjem. Drugi samostan v pokrajini Guarri — Kharsum doseže višino 5460 metrov, a tu ni mogoče stanovati radi prevlekega mraza, nego 2 tedna v poletju.

(Koliko se pridobiva na svetu premoga?) Leta 1898 se je izkopalo premoga 6635 milijonov ton, l. 1899 pa 7322 milijonov ton. Leta 1900 se ga je izkopalo v Združenih severoameriških državah 2494, na Angleškem 2288, v Nemčiji 1495, v Franciji 331, v Belgiji 234 milijonov ton.

Zahvala.

Srčno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam med boleznijo in ob smrti naše ljubljene hčere, sestre, oziroma soproge, gospe

Nežice Šuler roj. Perger

skazovali toliko sočutja in tolažbe. Posebno pa se zahvaljujemo č. duhovščini za spremstvo in vsem, ki so jo spremili k večnemu počitku.

Žalec, dne 30. vinotoka 1901.

(390)

Žalujejo ostali.

Naznanilo ×××× in priporočilo!

Vsem p. n. udom „Delavskega podpornega društva“ v ljudo naznanjava, da sva s l. novembrom t. l. prevzela društveno gostilno omenjenega društva v Celju, Cerkveni trg št. 4. Točilo se bode pristno domače vino ter vedno sveže marcno pivo; izborna mrzla in gorka jedila vedno na razpolago.

Sprejemajo se tudi naročila za obed in večerjo.

Za obilen obisk se p. n. udom najtoplejšo priporočava z odličnim spoštovanjem

(391) 2—1

Fani in Jernej Šarlah.

Pisarja

slovenskega in nemškega je zika popolnoma zmožnega, ki zna tudi nekoliko risati, sprejme takoj

Anton Bicek, nadgeometer v Celju.

Iščeta se

(388) 3—1

dve pridni in vestni prodajalki

za trgovino z mešanim blagom, kateri ste večji slovenskega in nemškega jezika in razumete tudi knjigovodstvo. Vstop takoj. Kje, pove upravništvo tega lista.

Dober glasovir

se prodaja v Žalcu h. št. 41.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

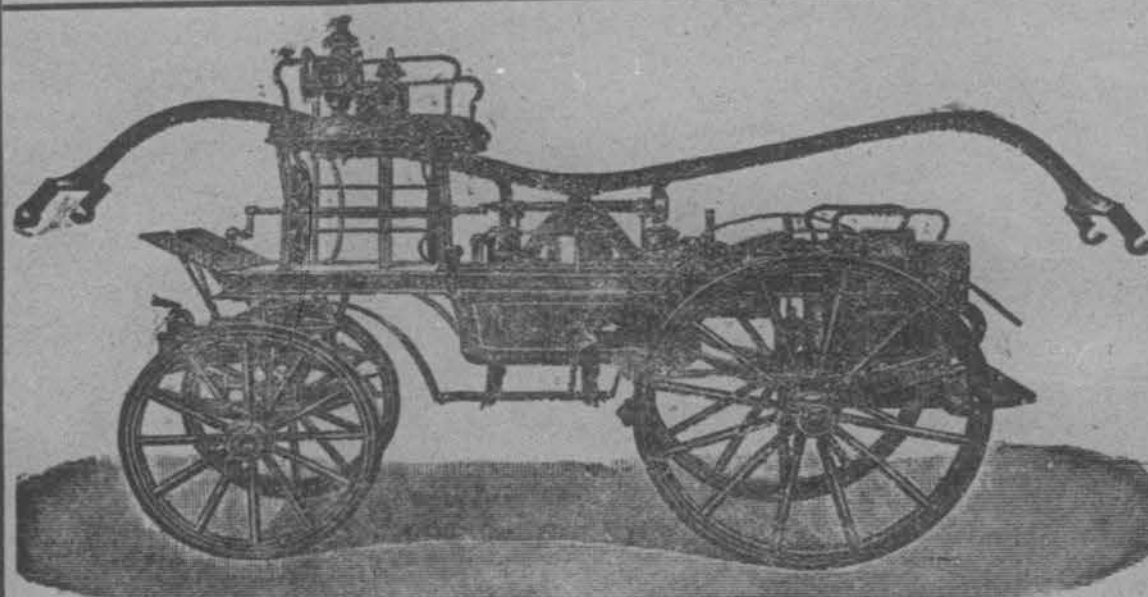
Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika izber železnih peči in travniških bran!

(155)

Svoji k svojim!

Podružnica Zagreb.

C. i kr. priv. tvornica
brizgalnic, cevi in
kmetijskega orodja

R. A. SMEKAL

v Cechu na Moravskem
podružnica Zagreb
nudi sl. gasil. društvom
brizgalnice vsake vrste s
patentom proti zmrzlini
cevi in opreme. Posest-
nikom kmetijske stroje
ter peronospora-škropil-
nice, slednje po 22 kron
komad franko vsaka
pošta. Plačila tudi na
obroke. Prekupcem zna-
ten rabat.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franco kataloge v slovenskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

(161)

privilegiran lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

Na slovenska vprašanja se odgovarja slovensko.

Otvoritev trgovine.

Usojam se cenjenemu p. n. občinstvu naznanjati, da sem otvoril 14. t. m. v Graški ulici št. 21

trgovino s špecerijskim blagom, barvami, zabelo, moko, žganjem in z dež. pridelki.

Svojo trgovino sem solidno pripravil in bodem imel vedno sveže stvari. Istotako se bodem potrudil, zahtevam p. n. odjemalcem vedno v vsakem oziru ustreči.

Posebno priporočam pristne kranjske klobase in pravi kranjski brinjevec, jamaika-rum, raznovrstne čaje in francoski konjak.

Vinogradnikom in vinotracem posebno priporočam za vino čistiti prave francoske Gallerte.

Za prav obilen obisk prosim in se priporočam

(387) 3—3

I. Ravnikar.

Med. univ.
dr. Viktor Kac
zobozdravnik
ordinira v Mariboru, Tegetthoffstrasse 39.
od 9. do 12. ure, od 2. do 5. ure.
Ob nedeljah in praznikih od 9. do
11. ure. (371) 3-2

Proda se hiša na zelo lepem pro-
storu, v kateri je
11 strank in miza
rija. Hiša je pripravna za pekarijo in trgovino.
Poleg hiše je lep velik vrt, prostor za zidanje.
Cena je 12.000 kron. (260) 3-3

Proda se tudi dobro obiskovana
gostilna
z vsem pohištvo in s koncesijo, ki ima vse
pravice gostilniške obrti. Hiša ima 10 sob,
2 kleti itd.

Cena 14.000 kron. Vse to je 5 minut od
mesta. Kje, pove upravništvo „Domovine“.

(372) 2-2 **Naznanilo.**

Podpisani usojajo si p. n. občinstvu v
Ljutomeru in okolici naznaniti, da se
od 1. novembra preseli iz Velenja v
Ljutomer in da bo s tem dnevom začel
tam ordinirati.

MUDr. Karol Chloupek.

Proda se

lepa, novo zidana hiša v trgu Šoštanj z gospo-
darskim poslopjem in lepim vrtom poleg hiše
pod ugodnimi pogoji. Hiša ima 7 lepih stanovanj
na solčnem kraju.

Natančnejše pove Jožef Ločan, posestnik
v Šoštanju. (385) 2-1

Spretni stavbeni mizarji

se takej sprejmo v delo. Oni, ki so že v
mlinih delali, imajo prednost. Oglasiti se je
v parnem mlinu Petra Majdiča na Spodnji
(381) Hudinji pri Celju.

Najnovejši stroji za prirejanje živinske krme pri zimskem krmljenju v hlevih!

Stroji za rezanje píce s patentnim kolobarom,
ki se jako lahko gonijo ter prihrani 40% moči, rez-
nice za repo in krompir, mlinci za drobljenje, stroji
za parjenje živinske píce, prenosljive štedilne kot-
lene peči z emajliranim ali z
neemajliranim vložnim kot-
lom, stoječe ali vozeče, za ku-
hanje in parjenje živinske
krme, krompirja, za mnogo-
vrstne kinetijske in gospo-
darske potrebe itd., nadalje
robkalnice za turšico, čistilne
mline za žito, trijere-stroje
za izbiranje, stiskalnice za
seno in slamo, z ročno gonjo
stoječe in vozeče.

Mlatilnice, geplje, jeklene pluge, valjarje,
brane

Najboljše sejalne stroje „**AGRIKOLA**“ (zi-
stem s potiskanjem kolesa) brez zmenjevalnih ko-
les za vsako seme, za gorate in dolinske kraje.

Samotvorne patentirane brizgalnice za uni-
čevanje sadnih škodljivcev in peronospor, izdelu-
jejo in razpošiljajo pod jamstvom v najnovejši,
priznani najboljši konstrukciji.

*** Th. Mayfarth & Co. ***
c. kr. izključno priv. tovarne kmetijskih strojev, li-
varen in parnih fužin.

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovane z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bron-
* * stimi, svetinjami. * *

Ilustrovani katalogi in mnogobrojna pri-
znanja pisma zastoj. — Iščejo se zastopniki in
prekupci. (317) 10-2

Dopisovanje tudi v slovenskem jeziku.

KADILCI!
ZAHTEVAJTE POVSOD
CIGARETNE PAPIRČKE
V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA IN METODA
KATERI SO NAJBOLJŠI OD VSEH DRUGIH
GLAVNA ZALOGA
JOS. ŠTOKA-TRST
Pozor!
Glavna zaloga za Celje in okolico
(317) 10-8 pri
DRAGOTIN HRIBAR-JU
V CELJU.

Cerkvena pesmarica

za učence slovenskih ljudskih šol, zložil D. Fajgelj
I zvezek, obsegajoča 33 dvoglasnih pesmi za celo cer-
kveno leto, se priporoča učiteljem in učencem in tudi
organizatorjem na deželi. Od slov strokovnih listov zelo
pohvaljena. Dobiva se v dveh izdajah pri knjigarjih L.
Schwentnerju v Ljubljani in Gašparju Likarju
v Gorici; izdaja za organiste 1 krono 20 vin, za učence
40 vin. Za vsake 10 iztisov se dobi eden na vrh. Lahko,
(344) 3-2 melodijozno in dostojno!

Učenec

z dovoljno šolsko izobrazbo, kateri ima sposob-
nosti za tiskarstvo in veselje do istega, se
sprejme v uk v tiskarno D. Hribarja v Celju.

(384) 4-2 **Sadno drevje**

jablane, hruške visoko stebelne, kakor tudi pri-
tlikove, prodaja po primeroma nizki ceni T. Grah
na Ponikvi ob južni železnici.

Učenec

(386) 2-2

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
deloljubnim in stalno naseljenim osebam
s povzetjem zastopa domače zavarov-
valne družbe prve vrste. — Ponudbe
pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Za pobarvanje šolskih tabel

priporoča trgovina Dragotin Hribarja v Celju
izborni

temni lak

brez leaka, po originalni tovarniški ceni kilogram po
3 gl. 80 kr. Eden kilogram tega laka zadostuje za pre-
barvanje 4-6 tabel. Zunanja naročila izvršujejo se točno.

Rafael Salmič, urar in prodaja zlatnine Celje, „Narodni dom“.

Priporoča svojo veliko zalogo jeklenih, nikelnastih, srebrnih, tula in zlatih
žepnih ur.

Prstane, uhane, zapestnice, priveske, svetinje, križce, medaljone, vsakovrstne
veržice za okoli vratu, lorgnon, kratke in dolge za dame in gospode
v zlatu in srebru.

Žlice, nože, vilice, tabatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd.
Velika zaloga optičnih predmetov: očala, naočniki, toplomeri, aneroide
maksimal-toplomeri, tehtnice za vino, žganje, mošt, mleko itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejše in najboljše.
Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Nikelnaste ure	od gl. 3-—	naprej.
Srebrne ure	„ „ 5-—	„
Tula ancré s tremi pokrovi	„ „ 10-—	„
Zlate urice za dame	„ „ 13-—	„
„ ure za gospode	„ „ 20-—	„

Pancer-veržice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

Popravila ceno in zanesljivo.

231 25-18

Neštevilno zahvalnih pisem vsakomur na razpolago.

POMADA IZ LILIJ

Brez olja in masti. Podeljuje leu fino
in mlado polt in koži beli lesk.
Z njeno uporabo izginjajo
solčne pege in zakažni
črvi brez sledu.
Cena 3 lenčkom 3 K.
+ pošto proti
predplačilu
+ K

Vse se
lodge bolesti,
težko prebavo, zlasti pri po-
manjkanju teka, riganju in drugih ze-
lodčnih slabostih, pri krču in prenapetem
želodcu, zaslinjenju, navalu krvi v glavo (kongestije),
boleznih črev, potem kašelj, prsna bolezen in zamolklost, zobo-
bol, gliste, zlatenico in zlato žilo ozdravlja

ANTIRHEUMIN-MAZILO

proti protinu, trganju v rokah in
nogah. Cena 1 steklenici 2 kroni
40 vinarjev, 2 steklenici
4 krona, 4 steklenice
6 kron 40 vinarjev s
poštino, ako se
denar naprej
pošlje.

življenski balzam „SALVATOR“

Čisti kri ter je brezpogojno najboljša domača sredstvo za vse mogoče notranje
in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste sokove in s tem daljša človeško
življenje. — Zdravi vse mogoče, tudi stare rane, ter še mnogo
druge bolezni, kakor je to na vsakem steklenici pri-
loženem navodilu razvidno. Cena ovoj 12 flašic
5 K, 24 flašic 9 K, 48 flašic 16 K, brez
poštine, ako se denar pošlje
naprej „Salvator“-le-
karni v Va-
raždin.

VEGETABLE
št. I, II in III, ter
CAPSULE VEGETABLE
za tajne bolezni.

FR. RIEDLA
lekarna pri **SALVATOR-JU**
VARAŽDIN (Hrvatsko).

Najboljša domača sredstva.

Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani.

PROSPEKT.

Zvesta svojim v lanskej okrožnici navedenim načelom, pričinja „Ljubljanska kreditna banka“ po svojem enoletnem obstanku, v katerem je prav dobro uspevala, svojo prvo akcijo v večjem obsegu; namreč ustanovitev „Delniške družbe združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“.

Pošrečilo se nam je skleniti s posestnikom obeh imenovanih pivovaren pogodbo, ki nam omogočuje spremeniti obe podjetji, katerih izdelki so na Južnem Štajarskem in — zadnji čas tudi na Kranjskem splošno priljubljeni, v delniško družbo. V to svrhu ukrenemo potrebne korake, da dosežemo od vlade dovoljenje za ustanovitev delniške družbe pod imenom:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in Laškem trgu v Ljubljani“,

katero namen bi bil, obe pivovarni od sedanjega posestnika g. Simona Kukeca v Žalcu kupiti in nadalje voditi. Pivovarna v Žalcu je izdelala po uradnem zapisniku v času od 1. oktobra 1898 do 30. septembra 1899 hl 8.935—
 „ 1. „ 1899 „ 30. „ 1900 „ 6.590—
 „ 1. „ 1900 „ 30. „ 1901 „ 6.396—
 pivovarna v Laškem trgu pa v istem času hl 10.780—
 „ 11.970—
 „ 11.270—
 torej v obeh pivovarnah v zadnjih treh letih povprečno na leto 18.653 hektolitrov piva.
 Skupna mera obeh objektov znaša

6 ha 26 ar 17 m², od katerih pripada na Žalec
 1 „ 15 „ 16 „, in na Laški trg
 5 „ 11 „ 1 „.

Na tem površju zavzamejo poslopja v Žalcu 33 ar in 14 m², v Laškem trgu pa 47 ar in 50 m². Glede cennitve obeh objektov obrnili smo se do g. Bohumila Staňka, pivovarnika in predsednika velike delniške pivovarne v Nusljah pri Pragi, nadalje do g. Jana Novak-a, družabnika tvrde Novak & Jahn, tovarno za opravo pivovaren v Pragi Bubna, katera oba uživata najboljši sloves v čeških pivovarniških krogih. Oba gospoda odzvala sta se radovalno našemu povabilu ter se mudila meseca junija poleg dveh naših zaupnikov v Žalcu in v Laškem trgu, ogledujoč si natanko obe pivovarni. Iz njunega strokovnega poročila posnemamo sledeče:

Pivovarna v Žalcu je urejena za letno izdelavo 8000 hl piva. Varnica je napravljena za 40 hl litja in zelo praktično izvedena; potrebno vodo daje vodnjak v pralnici in je kakovost te vode za izdelavo piva izvrstna. V kvasilnici je dvajset sodov za kvašenje à 20 hl; kleti za zalogo imajo pa prostora za 2800 hl. Sladarnice so tri manjše podzemeljske in edna večja nadzemeljska. Po nazoru izvedencev se letna produkcija piva v Žalcu z malimi investicijskimi stroški lahko zviša na 15.000 hl. V ta namen morala bi se na že rezervovanem prostoru sezidati nova sladarnica in popolniti klet za zalogo po načrtu, ki je že izgotovljen.

Pivovarna v Laškem trgu ima varnico za 70 hl litja, in novo dosti dobro izpeljano kvasilnico s 24 sodi za kvašenje. Kleti za zalogo imajo prostora za 4500 hl, so v dobrem stanju in opremljene s primernimi ledenicami. Sladarnica je na levem bregu reke Savinje v hiši, v kateri je tudi pivovarniška restavracija. Potrebno vodo dajo trije studenci, katerih dva sta na lastnem svetu, tretji glavni in najvišje ležeči pa na tujem svetu; vendar je uporaba istega zemljejknjižno zavarovana.

Pri sedanji uredbi kvasilnice in kleti za zalogo se lahko sklepa na letno najvišjo produkcijo 14.000 hl; vendar bi bilo po nazoru gospodov izvedencev mogoče s primernim zveščanjem kleti in z napravo nove sladarnice v neposredni bližini glavnih objektov zvišati produkcijo do 25.000 hl.

Glede plodnosti obeh pivovaren si dovoljujemo na kratko sledeče navesti: Cena izdelovanja piva v obeh pivovarnah pride povprečno na K 15.20 za 1 hl (v tej ceni so obseženi že vsi stroški za režijo in amortizacijo) prodajna cena je pa 19.25; tedaj ostane pri vsakem hektolitr K 4.15 dobička, pri čemer se niti ne računa, da je za pivo v steklenicah cena veliko večja.

Kakor spredaj navedeno, znaša letna poprečna produkcija obeh pivovaren 18.653 hl. Ako se vpošteva 12% tno osušenje, ostaja za prodajo 16.425 hl piva in to množino je računati pri sestavljanju kalkula za plodnost podjetja.

Na podlagi predloženih števil in nameravanega delniškega kapitala v neobhodno potrebnem znesku 600.000 bi se že pri neizpremenjeni produkciji obrestoval delniški kapital z 11.3%, ter sta naša izvedenca trdno prepričana, da poslovni uspehi obeh pivovaren s spredaj navedeno izpremembo in spretnim vodstvom postanejo še mnogo ugodnejši.

Gospoda izvedenca cenita obe pivovarni s posestvom vred, nadalje všteti vso opravo, sode za zalogo in prevažanje, vendar brez fundusa instructusa na 500.000. Fundus instructus, pivo, slad in hmelj bilo bi posebej vpoštevati.

Gospod Simon Kukec, posestnik tvrde S. Kukec, se nam nasproti zavezuje, da prepusti novi delniški družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in Laškem trgu z vso opravo, kakor spredaj navedeno, nadalje z vsem fundusom glasom dveh inventarjev, katera imamo v rokah, za skupno vsoto K 550.000 in se izjavlja pripravljenim udeležiti se z edno tretjino delniškega kapitala pri novi delniški družbi.

Z ozirom na to, da se bode moralo prevzeti tudi pivo in zaloga drugega blaga še posebej, zvišal se je delniški kapital na K 600.000, razdeljen v 3000 popolnoma vplačanih se na imejtelja glasečih delnic po K 200, od katerih prevzame 1/2, to je 1000 delnic à K 200 tedaj za K 200.000, g. Kukec kot plačilo, tako, da ostane za subskripcijo samo 2000 delnic à 200 K. Priglasila za delnice podjetja pod tvrdo:

„Delniška družba združenih pivovaren v Žalcu in v Laškem trgu v Ljubljani“

sprejema

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

od 20. oktobra do všteti 15. novembra t. l.

in veljajo za subskripcijo naslednji pogoji:

1. Vsak subskribent dobi glasom svoje prijave pripadajoče delnice v nominalni vrednosti, to je à K 200.
2. Pri subskripciji se mora vložiti za vsako podpisano delnico K 40 kaviče, katera se obrestuje od dne vplačila do 31. marca 1902 po 4%; ostalih K 160 je plačati po prejemu oblastvenega dovoljenja za ustanovitev te delniške družbe v obrokih, katere bode določila „Ljubljanska kreditna banka“. Ako bi se ostali znesek vplačal po 31. marcu 1902, je zavezan vsak subskribent plačati ob enem 5% tekočih obresti od tega dneva naprej.
3. Delnice so udeležene že pri poslovanju od 31. marca 1902 nadalje.
4. V slučaju, da bi kak subskribent v določenem roku ostalih K 160 z odpadajočimi obrestmi pri blagajni „Ljubljanske kreditne banke“ ne plačal, konča njegova pravica do subskribiranih delnic, ter je „Ljubljanska kreditna banka“ opravičena razglasiti, da je vplačana kaviča zapadla.
5. Po dovršenem vplačilu subskribiranih delnic bodejo se iste izročile gospodom delničarjem s tekočim dividendnim kuponom opremljene in na imejtelja se glaseče delnice.
6. Po preteku za subskripcijo določenega roka in po dovršeni razdelitvi bode „Ljubljanska kreditna banka“ obvestila subskribente, koliko delnic je odpadlo na njihove prijave.
7. Ako bi se nameravana delniška družba iz katerega vzroka koli najdalje do 1. oktobra 1902 ne ustanovila, je „Ljubljanska kreditna banka“ zavezana pri njej vplačane kaviče s 4% obrestmi od dne vplačila p. n. subskribentem vrniti, s čemer se pravica do izročitve delnic in zaveza k prejemu tistih konča.

Ljubljana, dne 19. oktobra 1901.

Ljubljanska kreditna banka.